

Національне агентство з питань запобігання корупції запустило Єдиний портал повідомлень викривачів

Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) з 6 вересня 2023 року запустило Єдиний портал повідомлень викривачів (далі – Портал), на якому громадяни можуть повідомляти про факти корупції, які їм вдалося зафіксувати.

Портал – це один з інструментів реалізації антикорупційної політики, створення якого передбачено Законом України «Про запобігання корупції» та Державною антикорупційною програмою на 2023-2025 роки (ДАП). Тому введення в промислову експлуатацію спеціального ресурсу, на якому викривачі зможуть безпечно повідомляти про факти корупції, є одним з пріоритетів НАЗК.

Єдиний портал повідомлень викривачів – це внутрішній канал повідомлення, який економить бюджет всіх інституцій та організацій на розробку власного окремого механізму. Ефективне функціонування Порталу є частиною вимог для початку перемовин про вступ України до Євросоюзу. Таким чином виконано їхні рекомендації та інтегровано досвід інших успішних держав із побудови взаємодії з викривачами. Варто зазначити, що підключення організацій до Порталу відбуватиметься згідно з графіком черговості підключення затвердженого НАЗК.

Спеціальний ресурс забезпечує анонімне надсилання повідомлень працівниками організацій про корупцію в їхніх структурах – інформація викривачів оперативно надсилається її керівникам або уповноваженим підрозділам (особам) з питань запобігання та виявлення корупції, а також до спеціально уповноваженого суб'єкта у сфері протидії корупції (НАЗК, НАБУ, Нацполіції, органів прокуратури).

На виконання вимог Закону НАЗК за підтримки донорів створили зручний уніфікований інструмент, до якого впродовж 180 робочих днів з дня запуску Порталу буде підключено понад 92 тисячі організацій.

На першому етапі впродовж 30 робочих днів до Порталу будуть підключені спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції (НАЗК, НАБУ, Офіс Генпрокурора, Національна поліція) та ДБР. Протягом 60 днів – міністерства, центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом, обласні державні (військові) адміністрації. Протягом 90 робочих днів з дати запуску Порталу до нього будуть підключені Апарат ВРУ, Секретаріат Кабінету Міністрів, Офіс Президента, апарати (секретаріати) РНБО, ЦВК, Рахункової палати, КСУ, державні компанії тощо. Далі – обласні, міські, сільські та селищні ради.

Портал забезпечує цілодобовий відкритий доступ для подання повідомлень (у тому числі анонімних) через внутрішні канали повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень. Це – зручний і простий інструмент, який мінімізує людський фактор, унеможлиблює втручання в систему і витік інформації. Тож, якщо вам стали відомі факти корупційних правопорушень у вашій організації, повідомляйте про них. Портал підкаже, як це зробити швидко і правильно.

Як знайти Портал викривачів?

Посилання на Портал викривачів можна легко знайти на сайті НАЗК, а також на офіційних вебресурсах тих організацій і установ, які будуть підключені до Порталу. У вікні для введення

адреси браузера Ви можете ввести посилання, після чого відкривається головна сторінка Порталу.

Хто може звернутися на Портал?

Будь-яка особа, якій стала відома інформація про корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення, може повідомити про це на Порталі. Законодавство не містить будь-яких обмежень з цього питання. Однак не кожен може набути статус викривача.

Яка різниця між викривачем і заявником?

Особа вважається викривачем за сукупності таких умов:

повідомити про корупцію має фізична особа (громадянин України, іноземець, особа без громадянства), яка переконана, що її інформація є достовірною;

наведена у повідомленні інформація повинна містити фактичні дані, що доводять можливе вчинення іншою особою корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, які можна перевірити;

ця інформація стала їй відома у зв'язку з її трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходження нею служби чи навчання.

У разі відсутності хоча б однієї з вищевказаних умов особа вважається заявником.

Як користуватись Порталом?

На Порталі є покрокова інструкція щодо того, як діяти. На екрані з'являтимуться блоки, які потрібно заповнити. Під час здійснення повідомлення на Порталі містяться підказки щодо того, які дані потрібно вносити. Портал буде автоматично ставити запитання і підказувати вам наступні дії, полегшуючи роботу. 5 кроків – це фактично ті запитання, на які має відповісти особа, яка здійснює повідомлення.

Крок 1 – Організація та посадова особа

Необхідно натиснути на поле і з випадаючого списку вибрати організацію, про корупцію в якій особа хоче повідомити. Після цього необхідно вибрати, хто саме з посадових осіб вчинив правопорушення

Крок 2 – Тип повідомлення

Необхідно зазначити чи бажає особа надати в повідомленні дані про себе чи залишити повідомлення анонімно.

Крок 3 – Джерело отримання інформації

Необхідно вказати, звідки особі стала відома інформація про правопорушення.

Крок 4 – Склад правопорушення

Необхідно вказати, про яке саме правопорушення особа бажає повідомити – слід вибрати один з запропонованих варіантів та з випадаючого списку обрати статтю.

Крок 5 – Обставини правопорушення

Необхідно вказати обставини правопорушення, ПІБ осіб, дату та місце злочину, а також додати підтверджуючі матеріали.

Також, у разі наявності відомостей про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», вчинених працівниками Національного агентства, особи можуть звернутися з повідомленням на спеціальну телефонну лінію Національного агентства: + 38(044)200 08 78, де оператор прийме у Вас повідомлення та відповідно внесе його на Портал після чого повідомить ідентифікатор Вашого повідомлення.

Портал також пропонує вибір – анонімно повідомити про корупцію чи із зазначенням анкетних даних.

Чи можливо повідомити про корупцію анонімно?

Портал пропонує вибір – анонімно подавати повідомлення чи із зазначенням інформації про себе. Це вирішувати вам. Кожному гарантується право на конфіденційність. Однак, якщо особа здійснила повідомлення анонімно, вона не може претендувати на винагороду, а також не може користуватися статусом викривача.

Також можна не вказувати про себе жодних даних. В будь-якому разі кожному заявнику надається ідентифікатор, ввівши який, можна слідкувати за ходом розгляду повідомлення. Його необхідно буде ввести у відповідне поле на Порталі та дізнатись на якій стадії перебуває розгляд вашого повідомлення.

Який порядок отримання та розгляду повідомлень?

Повідомлення підлягає розгляду, якщо наведена у ньому інформація містить фактичні дані, які можуть бути перевірені. Попередній розгляд повідомлень відбувається у строк не більше десяти робочих днів з дня внесення інформації до Порталу. Якщо під час попереднього розгляду виявляються ознаки корупційного правопорушення, матеріали передаються відповідному спеціально уповноваженому суб'єкту у сфері протидії корупції або ДБР. Якщо викладена у повідомленні інформація підтверджується, винні особи притягуються до дисциплінарної відповідальності уповноваженим на це суб'єктом.

Звертаємо увагу, що особі, яка здійснила повідомлення, надається детальна інформація про результати попереднього розгляду у триденний строк з дня завершення розгляду.

Які гарантії безпеки для викривача?

За наявності загрози життю, житлу, здоров'ю та майну викривачів, їх близьких осіб у зв'язку із здійсненням повідомлення правоохоронні органи можуть надати захист від протиправних посягань, що передбачено Законом України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві».

Приводом для вжиття заходів безпеки можуть бути: заява викривача, члена його сім'ї або близького родича; звернення керівника відповідного державного органу; отримання оперативної та іншої інформації про наявність загрози життю, здоров'ю, житлу і майну.

Який алгоритм отримання винагороди 10%?

Першою умовою для отримання винагороди є статус викривача у кримінальному провадженні. Розмір винагороди становить 10% від грошового розміру предмета корупційного кримінального правопорушення, або від завданого державі збитку. Проте винагорода не може бути більшою за 3000 мінімальних заробітних плат, встановлених на час вчинення такого правопорушення. Винагорода виплачується за результатами судового розгляду після ухвалення судом обвинувального вироку, що набрав законної сили коштом Держбюджету органами державного казначейства.